

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 230/05.07.18
CEB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4027 din 12.07. 2018
La nr.230 din 05.07.2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018 nr.289 din 15 decembrie 2017.

Anexă:

Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

L. Chireoglo

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5216 din 11.07.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018 nr.289 din 15.12.2017 (Anexa nr.7 lit.e))

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al. Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;

- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Cu referire la proiect, autorii nu au respectat etapele asigurării transparenței decizionale. Astfel, proiectul a fost remis Centrului Național Anticorupție la data de 09.07.2018, însă a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la data de 05.07.2018, nefiind asigurat termenul legal de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să-și expună opiniile, comentariile și recomandările pe marginea acestuia.

De asemenea, autorii proiectului nu au asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată omiterea unei etape esențiale ale procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că autorii nu au asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării, precum și faptul că nu au respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, se constată nerespectarea rigorilor de transparență decizională.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, autorii susțin că: *„Scopul proiectului de lege constă în asigurarea dreptului persoanelor cu dizabilități de a crea asociații obștești și sprijinirea asociațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor ce le reprezintă interesele, inclusiv oferindu-le posibilitatea să închirieze spații pentru desfășurarea activității."*

Analizând normele elaborate se constată că prin proiect se propune modificarea și completarea anexei nr.7 din Legea bugetului de stat pentru anul 2018 cu reglementări privind stabilirea coeficientului de piață la calcularea cuantumului minim al chiriei anuale pentru folosirea încăperilor de către întreprinderile și organizațiile societăților persoanelor cu dizabilități.

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele întreprinderilor și organizațiilor societăților persoanelor cu dizabilități de a le stabili expres în Legea bugetului de stat coeficientul de piață (0,1) pentru folosirea spațiilor/încăperilor publice la desfășurarea activităților de către persoanele cu dizabilități.

Prin urmare, proiectul promovează interese de grup - a persoanelor cu dizabilități, însă acestea nu contravin interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

În nota informativă autorii relevă condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi ale proiectului și prezintă argumentele corespunzătoare. Astfel, argumentele prezentate respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură"*.

În nota informativă, autorii susțin că: *„Implementarea prevederilor acestei legi va duce și la modificarea bugetului de stat."* În acest sens, menționăm că argumentele prezentate în nota informativă sunt superficiale și nu denotă clar fundamentarea economico-financiară a prevederilor proiectului. Astfel, propunem autorilor să completeze nota informativă cu argumente concludente și pertinente în vederea fundamentării economice-financiare a proiectului.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]*
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]*
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;*
- h) se evită tautologiile juridice; [...]"*

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind stabilirea valorii coeficientului de piață la calcularea chiriei pentru folosirea încăperilor de către întreprinderile și organizațiile societăților persoanelor cu dizabilități. Astfel, prevederile proiectului, în mod indirect, reglementează activitatea entităților publice care vor da în locațiune spații/încăperi acestor întreprinderi și organizații.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul are drept scop operarea modificărilor și completărilor la anexa nr.7 din Legea bugetului de stat pentru anul 2018 cu reglementări privind stabilirea coeficientului de piață la calcularea cuantumului minim al chiriei anuale pentru folosirea spațiilor/încăperilor de către întreprinderile și organizațiile societăților persoanelor cu dizabilități. Potrivit autorilor „*Scopul proiectului de lege constă în asigurarea dreptului persoanelor cu dizabilități de a crea asociații obștești și sprijinirea asociațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor ce le reprezintă interesele, inclusiv oferindu-le posibilitatea să închirieze spații pentru desfășurarea activității.*”

Proiectul nu respectă rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumente valabile pentru justificarea soluțiilor proiectului, însă fundamentarea economico-financiară a proiectului este insuficientă și incertă.

Proiectul este conform interesului public, nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu conține factori și riscuri de corupție.

11.07.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina GALAMAGA, Inspector superior